

Kunstfagenes rolle i fagfornyelsen

Anne- Lise Heide , førstelektor i musikk ved Institutt for lærerutdanning (ILU) ved NTNU

Kulturskolen inn i grunnskolen?

Hvorfor?

Hvordan?



Hvorfor?



○ Rammeplan for kulturskolen 2016:

Mangfold og fordypning

○ Mandat: Kulturskolen har forpliktende samarbeid med grunnskoler»

(Mangfold og fordypning, 2016, s.8).

Mangel på faglærte lærere i kunstfag i grunnskolen

Hvorfor: Vi trenger flere kunstfaglærere

Bare halvparten som underviser i praktiske og estetiske fag i grunnskolen har formell kompetanse i faget. (Statistisk Sentralbyrå 2019)

Barnetrinnet (1-7): Det er ingen kompetansekrav for å undervise i kunstfag

Ungdomstrinnet (8-10): Utdannet f.o.m. 2014:

Krav om 30stp i kunstfag for å undervise. (før 2014 ; ingen)

Gjelder ikke valgfagene

Videregående : Utdannet før 2014: Ingen kompetansekrav for å undervise i kunstfag

F.o.m. 2014: 60stp i de fleste fag.

Grunnskolen - aktuelle fag for samarbeid.

Plan for presentasjonen

- Fagfornyelsen i grunnskolen. Gjelder fra august 2020.
- Kunstfag og fag med innslag av kunstfag:
- Musikk
- Kunst & håndverk
- Kroppsøving
- Valgfagene i ungdomsskolen
- Strategiplanen: Skaperglede engasjement og utforskertrang
- Eget forskningsprosjekt: Kunstfag for inkludering
- Gruppe-oppgave. Hvordan/Erfaringsdeling

Fagfornyelsen: Overordnet del

- Overordnet del av læreplanverket utdyper verdigrunnlaget i opplæringslovens formålsparagraf og de overordnede prinsipper for grunnopplæringen og beskriver det grunnsynet som skal prege pedagogisk praksis i hele grunnopplæringen. (udir.,2017, s.1)

Den overordnede del og kunstfag

Hva er kunstfag god på:

- Skolen skal la elevene utfolde **skaperglede, engasjement og utforskertrang**, Evnen til å stille spørsmål, utforske og eksperimentere er viktig for **DYBDELÆRING**.
- Elevene skal lære å utvikle seg gjennom **sansing, tenking, estetiske uttrykksformer og praktiske aktiviteter.** (udir.,2017, s6)

Tverrfaglige temaer (overgripende i alle fag)

- Folkehelse og livsmestring
- Demokrati og medborgerskap
- Bærekraftig utvikling

Prinsipper fra overordnet del

- Forskning viser at kunstfag kan tilrettelegge for:
- Inkluderende fellesskap
- Tilpasset opplæring

Fagfornyelsen: Musikk

Nytt i musikkfaget



delta i musikalske praksiser



musikk som ressurs i livet



inkludere et mangfold av musikalske sjangre og stiler



musikkteknologi



kritisk tenkning og refleksjon



utøve - lage musikk - reflektere.



Innhold i faget omfatter for eksempel musikk, sang og dans, sangleker og spill på instrumenter.



Digitale arbeidsmåter, bruke programmering til å skape musikk.

Musikk - læreplan

4.Kjerneelementer:

Utøve musikk

Lage musikk

Oppleve musikk

Kulturforståelse

Innebærer:



Spille, synge, danse,



kreative prosesser, formidle,



lage egen musikk ved
improvisasjon og ulike
komposisjonsteknikker,



lytte aktivt og sansende,
forstå musikkens opphav og
musikalske uttrykk

- **Kompetansemål etter 2. trinn:**
- **Utøve et repertoar av sangleker, sanger og danser**
- **Utforske og eksperimentere med puls, rytme, tempo, klang, melodi, dynamikk, harmoni og form**
- **Leke med musikkens grunnelementer gjennom lyd og stemme,**
- **formidle opplevelser av ulike musikalske uttrykk**

- **Kompetansemål etter 4. trinn:**
- **utøve og utforske et repertoar av sanger og danser**
- **syngende og spille på instrumenter alene og sammen med andre**
- **eksperimentere med rytmer, melodier og andre grunnelementer,**
- **formidle egne musikkopplevelser**
- **samtale om og reflektere over hvordan musikk skaper mening**

- **Kompetansemål etter 7. trinn:**
- **utøve et repertoar av musikk, sang, andre vokale uttrykk og dans**
- **utforske og drøfte hvordan musikk fra fortiden påvirker dagens musikk**
- **øve inn og framføre sang og musikk, i samspill eller individuelt,**
- **lytte, eksperimentere og skape nye uttrykk med instrumenter, kropp, stemme**
- **Bruke teknologi og digitale verktøy**
- **Bruke fagbegreper i beskrivelse av og refleksjon**
- **Utforske og formidle**
- **undersøke hvordan kjønn, fremstilles i musikk og dans i det offentlige rom,**
- **Reflektere over hvordan musikk kan spille ulike roller for utvikling av individer og gruppers identitet**

- **Kompetansemål etter 10. trinn:**
- **utøve et variert repertoar av musikk, sang, andre vokale uttrykk og dans**
- **Reflektere over hvordan musikalske tradisjoner, inkludert samiske musikktradisjoner, bevares og fornyes**
- **Samarbeide med andre om å planlegge og gjennomføre øvingsprosesser hvor det inngår selvvalgt sang,**
- **Skape og programmere musikalske forløp**
- **Utforske og formidle musikalske opplevelser og erfaringer,**
- **lytte og prøve ut ulike uttrykk og begrunne valg i skapende prosesser**
- **Bruke gehør og notasjonsteknikker som støtte i skapende arbeid**
- **Bruke relevante fagbegreper i skapende arbeid**
- **utforske og reflektere over hvordan musikk, sang og dans som estetiske uttrykk er**
- **utforske og drøfte musikkens og dansens betydning i samfunn**

Timeantall

- I grunnskolen har de praktiske estetiske fagene følgende timetall:

K & H	Musikk	Mat & Helse	Kroppsøving
623 timer	368	197	701

- Tilsammen 24% av alle timer.

Kunst & Håndverk

Kjerneelementer :

- Håndverksferdigheter
- Kunst- og designprosesser
- Visuell kommunikasjon
- Kulturforståelse

Kroppsøving

- Kroppsøving gir rom for kroppsleg læring gjennom leik, øving i friluftsliv og **dans**
- Kompetansemål og vurdering 4. trinn : utforske og gjennomføre leikar, idrettsaktivitetar, **dansar** og andre bevegelsesaktivitetar.
- Etter 7 trinn: gjennomføre aktivitetar ut frå eigne interesser og føresetnader **i dans**, friluftsliv,
- Etter 10.trinn: øve på og gjennomføre **danseaktivitetar** frå ungdomskulturar og andre kulturar, og saman med medelevar skape og **presentere dansekomposisjonar**

16 valgfag på ungdomstrinnet. 8 av valgfagene henter elementer fra kunstfag.

- Design og redesign (henter elementer fra kunst og håndverk/duodji og samfunnsfag)
- Levande kulturarv (hentar element frå kunst og handverk/duodji, musikk, mat og helse, samfunnsfag, naturfag og norsk.)
- Medier og informasjon (henter elementer fra kunst og håndverk/duodji, norsk/samisk og samfunnsfag.)
- Praktisk håndverksfag (henter elementer fra fagene kunst og håndverk/duodji og utdanningsvalg.)
- Programmering (henter elementer fra matematikk, naturfag og kunst og håndverk/duodji.)
- Produksjon av varer og tjenester (henter elementer fra fagene mat og helse, kunst og håndverk/duodji og samfunnsfag.)
- Sal og scene (Valgfaget sal og scene henter hovedelementer fra musikk og kunst og håndverk/duodji)
- Teknologi i praksis (Faget hentar element frå naturfag, kunst og håndverk/duodji og samfunnsfag).

Produksjon for sal og scene på NTNU

- 30 stp. Emne.
- Faget er bygd opp rundt 3 produksjoner.
- 1: Gjøglerforestilling
- 2: Musikalsjangeren
- 3: Tekstbasert forestilling.

Her trenger vi kompetanse i både musikk, drama, dans, kunst og håndverk, sirkus og norsk.



Kunnskaps-
departementets
Strategiplan
kom i mai 2019.

Trekker frem estetiske fag

De praktiske og estetiske fagene er spesielt egnet til å etablere god klasseledelse og skape gode læringsprosesser.

De praktiske og estetiske fagene utgjør en ressurs for å utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger, både kognitivt og kroppslig.

Satsingsområder:

- Mål 1: Å styrke de praktiske og estetiske fagene i skolen
- Mål 2: Styrke det praktiske og estetiske innholdet i barnehagen og skolen
- Mål 3: Å styrke den praktiske og estetiske kompetansen og profesjonsfellesskapet i barnehage og skole

Strategiplan om grunnskole/kulturskole

- Mål 4: Å bedre rekrutteringen av lærere med praktisk og estetisk fagkompetanse
- Midlertidig unntak for masterkravet for søkere til PPU som har en bachelor innenfor praktiske og estetiske skolefag (tidsbegrenset til 2025)
- Oppfordre til samarbeid mellom grunnskole og kulturskole og stimulere til helhetstenkning

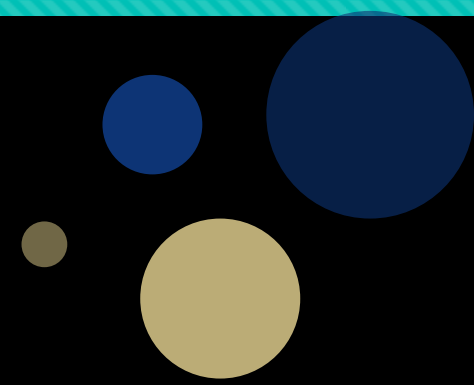
Regjeringen forventer:

- at kommunen som en profesjonell eier av grunnskolen og kulturskolen arbeider for å se ansettelses i grunnskolen og kulturskolen i sammenheng.
- at kommunen der det er mulig utnytter eksisterende kompetanse i kulturskolen i barnehagen, grunnskolen og SFO
- At institusjoner som tilbyr PPU i kunstfag (NTNU tilbyr PPU i musikk, FPPU i drama og dans) forsøker å legge til rette for fleksible studier slik at de som underviser i kulturskolen kan kombinere jobb og PPU.
- Kulturskolepedagogen i grunnskolen (NTNU 2019)

Flere Farger –

kunstfag for inkludering

Anne-Lise Heide



I prosjektet Flere Farger deltar både elever fra:

Kultur-
skolen

Minoritets-
Språklig-
gruppe

En
grunn-
skole

En
Barne-
hage

- **FARGESPILL**
- **Stiftelsen Fargespill, administrerer både Fargespill og og Flere Farger**
- **Fargespill er et multietnisk barne- og ungdoms-prosjekt etablert i Bergen i 2004 (Hamre, 2011).**
- **Kunstnerisk prosjekt**
- **Mål: Forestilling**
- **Utbredt: 25 kommuner i Norge og 3 i Sverige**
- **I 2018 nominert til FNs fredspris**

- **FARGESPILL**
- **Aktører: Innvandrerbarn, og deltakere fra kulturskolen**
- **Ledes ofte av Kulturskolen**
- **Profesjonelt apparat rundt aktørene**

**Fargespill og Flere Farger er
på en måte to sider av
samme sak, men prosessen
er viktigst i Flere Farger – og
resultatet, selve
produksjonen, i større grad i
Fargespill**

Fargespill og Fargespillfilosofien

Alle er en
ressurs



Evnen til å
dele

Gi gave i form av musikk/dans fra egen kultur og dele

Hensikt:

Å undersøke kulturskolen
som lokalt ressurscenter i
kommune X gjennom
prosjektet FFX

2

hovedaktivitet

**1. Tilbud til
minoritets-
språklige
elever en
ettermiddag
i uka.**

Mål: forestilling

**2. Prosjekt i
grunnskolen
Alle klasser
deltar**

Mål:

**Inkludering,
delmål: deltakelse til
FF-forestilling**



FFX –

**kunstfag for inkludering i
klasserommet**

Anne-Lise Heide

Her undersøkes organisering og struktur og hvordan ulike faktorer spiller inn på samarbeidet mellom grunnskole og kulturskole

Første observasjonsdag:

I dag skal jeg snakke med dere om språk. Vet dere hva morsmål er?

*Da jeg kom til Norge hadde jeg stor mage og to uker senere ble min andre gutt født. Jeg prøvde å være flink mamma og snakke norsk til babyen. Det ble rart, for jeg snakket sakte og måtte konsentrere meg mye for å snakke riktig. Helsesøster ba meg slutte med dette og sa:
Bruk følelsene, snakk på ditt morsmål!*

Narrativ fra klasserommet, Alva har norsktime med 9.klasse



Hva gjør
kulturskolelæreren i
klasserommet til 9.klasse i
en norsktime?

**FFX- presenterer en modell i
grunnskolen som ikke jeg kjenner
fra før. (FFX-grunnskole)**

Organisering.

På FFX-grunnskole holder kulturskolelæreren Alva et undervisningsopplegg fordelt på 3 møter.

Alle elever deltar klassevis fra 1-10 trinn.

Opplegget er planlagt som en helhet da møtene bygger på hverandre.

Møte 1 og 3 skjer i klassens klasserom og varer en time mens møte 2, som består av en workshop på to timer skjer i en liten teatersal, der det er rom for mere fysisk aktivitet.

kunstnerisk leder for FFX: Alva, går inn i grunnskolens ordinære undervisning, følger timeplanen som grunnskolen har satt opp og relaterer undervisningens innhold til timefagets pensum.

Tema i timen: relevant for prosjektet Flere Farger og skal forankres i Fargespillfilosofien.

Samtidig er også intensjonen å gjøre FFX kjent for alle elevene, også de som ikke er tilknyttet kulturskolen og gi mulighet for disse å delta med kunstneriske innslag i forestilling 13.juni.

Problemstilling for artikkelen er som følger:

Hvordan kan kunstfag gjennom prosjektet FFX bidra til inkludering i klasserommet og hvordan påvirker prosjektet samarbeidet mellom kulturskole og grunnskole?

Forskningsmål:

- 1: Hvilke kunstfaglige læringsstrategier benyttes?
- 2: Hvordan legger læringsstrategiene til rette for inkludering i klasserommet?
- 3: Hvordan opplever kulturskolen samarbeidet med grunnskolen?
- 4: Hvordan opplever grunnskolen samarbeidet med kulturskolen?

Analyse

og

Funn

	Linser 1 Dramaturgi som didaktisk design. Kroppslig læring.	Linser 2 Inkludering	Linser 3 Styrings-dokument
Forskningsmål 1: Hvilke kunstfaglige lærings-strategier benyttes?	Drama-aktiviteter, skrive skuespill Komponere dikt, Musikk: komponere rap, rytmer, dans. Digitale framføringer Puls, rytme, variasjon, anslag Kroppslig læring	Samarbeid, Samspill Sammen er vi trygge Skape nærmere relasjon mellom deltakere. Alle må delta	Alle

Drama

- Her benyttes dramaaktiviteter som læringsstrategier. Elevene lager tablå i norsktimen over begrepene «positiv» og «negativ». Det settes i gang rollespill for å få forståelse av språk.
- Det skapes visuell kroppslig framstilling av molekylet H₂O i naturfagtimen.
- Det lages rap om medmenneskelighet i KRLE

Drama som inkluderende aktør:

Sæbø (2016) har gjort undersøkelser på drama som en inkluderende læringsform. I dramaspillet er det en åpen mestring som skjer i **felleskapet** fordi det skjer i en aktivitet der flere deltar og nettopp dette kan være ekstra inspirerende og motiverende for elevene. (Sæbø, 2016, s. 150).

En dramafaglig tilnærming til læring for inkludering i skolen.

(Drama ikke et fag i grunnskolen, ny strategiplan nevner drama som metode i alle fag). En dramaturgisk didaktisk tilnærming vil legge til rette for god estetisk klasseledelse.

	Linser 1 Dramaturgi som didaktisk design. Kroppslig læring.	Linser 2 Inkludering	Linser 3 Styringsdokument
Forskningsmål 2: Hvordan legger læringsstrategiene til rette for inkludering i klasserommet?	Dramaturgi som didaktisk design. Kroppslig læring i form av aktiv deltakelse (Østern og Dahl, 2019) Østern 2014)	Samarbeid, fellesskap. Samspill, skape sammen, improvisasjon (Ruud 2013, Sæther, 2016) Fargespill: (2011) Alle er en ressurs	Alle
F			

	Linser 1 Dramaturgi som didaktisk design. Kroppslig læring.	Linser 2 Inkludering	Linser 3 Styringsdokument
Forskningsmål 3: Hvordan opplever kulturskolen samarbeidet med grunnskolen?	<p>Mye organisering. Ansvaret hviler mye på en person alene.</p> <p>Undervisningsopplegget fungerer fint, og Alva mener det gir resultater og elevene gir mye tilbake. Mye mailutveksling, Tid- og energikrevende</p>	<p>Elevene deltar aktivt og skapende. Noen utfordringer vedr. Elever som helst ville vært norsk i går. (vil ikke snakke sitt morsmål)</p> <p>Inkludering i skapende prosesser med samspill, improvisasjon.</p>	<p>Mangfold og fordypning: Kulturskolen er pålagt å samarbeide med grunnskolen (2016, s. 8)</p> <p>Regjeringens startegiplan: Kulturskolelærere skal styrke kompetansen i klasseromsledelse</p>

	Linser 1 Dramaturgi som didaktisk design. Kroppslig læring.	Linser 2 Inkludering	Linser 3 Styrings-dokument
Forskningsmål 4: Hvordan opplever grunnskolen samarbeidet med kulturskolen?	Skeptisk i starten; Tidstyv. Godt fornøyd etter prosessen.	«Det skjer noe med elevene», overrasker. Ser flere av elevene som står fram, virker tryggere, mer inkludert i fellesskapet under prosessen. Men kan ikke se at det har virkning i etterkant.	Mangfold og fordypning: Lokalt ressurs-senter

Diskusjon og avslutning

- - Undersøkelsen viser:

- Inkluderende kunstfaglige metoder benyttes. Kunstfag: Drama, musikk, dans, skapende skriving
- Metoder: Samspill, improvisasjon, samarbeid, ager – responder, skape sammen

- Undersøkelsen viser at mye ansvar hviler på få personer. Ildsjeler må ikke brennes til aske. Her trengs å etablere en struktur for ressursbruk og ansvarsdeling som vil fungere for både kulturskole og grunnskole slik at begge instanser kjenner eierskap til prosessene. En modell med tettere samarbeid kunne vært ønskelig.

Samarbeid Kulturskole og grunnskole

Interessant i disse tider da estetiske fag skal styrkes i grunnskolen. Det er alt for få faglærte lærere i grunnskolen i de estetiske fagene. (ny strategiplan). En god ting at studiet

Kulturskolepedagogen har startet opp ved NTNU slik at vi kan få flere lærere i kunstfagene ut i barne- og ungdomsskolen. Kulturskolen og grunnskolen trenger hverandre. Samarbeid på tvers av kulturskole og grunnskole vil styrke de estetiske fagene.

Forskningsprosjektet er
meldt til
Personvernombudet for
forskning, NSD, og
samtykke er underskrevet
fra involverte lærere
prosjektet FFX i kulturskole
og grunnskole

Litteratur:

Angelo, E.& Sæther, M. (2017). *Eleven og musikken*. Oslo: Universitetsforlaget.

Bræin, I. (2011). Gratis erfaring til salgs. I Hamre, O. & Saue, S. *Fargespill*. (s.30-43).

Bergen: Fargespill

Charmaz, K. (2014). *Constructing Grounded Theory*. Los Angeles: Sage

Corbin, J. & Strauss, A. (2015). *Basics for Qualitative Research*. Los Angeles:

Sage Publications, Inc.

De nasjonale forskningsetiske komiteene (2016): *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*

<https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/> hentet 31.05.2018

Eriksen, T. H. (1997). *Flerkulturell forståelse*. TANO Aschoug. Hentet 27.10.18

<http://hyllanderiksen.net/Flerkultur.html>

Fargespill. (2016). *Årsrapport*. Stiftelsen Fargespill. Hentet 28.10.18

<https://fargespill.no/arsrapporter/>

Fargespill. (2018). Stiftelsen Fargespill. Hentet 06.09.18

<https://fargespill.no/article/nobels-fredspris-nominasjon/>

Fargespill. (2018). *Fargespill i andre byer*. Stiftelsen Fargespill. Hentet 28.10.18

<https://fargespill.no/fargespill-lisenser/>

Hamre, O. & Saue, S. (2011). *Fargespill*. Bergen: Fargespill

Holtskog, V. (2018). *Formidling som funker, en guide til gode prestasjoner*.

Oslo: Uiversitetsforlaget

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet: *Integrering I Frøya kommune 2017*

https://www.imdi.no/tall-og-statistikk/steder/K1620/befolkning/befolkning_hovedgruppe

Hentet 11.10.2018

Holtskog, V. (2018). *Formidling som funker, en guide til gode prestasjoner*.

Oslo: Uiversitetsforlaget

Kara, H. (2015). *Creative Research Methods in Social Science. A Practical guide*.

Bristol and Chicago: Police Press.

Karlsen, G. (2006). Stil overfor det som ennå ikke er. I K.Steinsholt og H.Sommerro (red.)

Improvisasjon, kunsten å sette seg selv på spill (s.239-261). Oslo:

N.W.DAMM & SØN AS.

Knudsen, J. S. (2008) Forskjeller og fellesskap – musikk med små barn i et flerkulturelt

perspektiv. I A.M. Otterstad (Red.) *Profesjonsutøvelse og kulturelt mangfold – fra utsikt til*

innsikt (s. 252-263). Oslo: Universitetsforlaget,

Kunnskapsdepartementet. (2018). *Ny retning for integreringspolitikk*. Pressemelding 126-18.

<http://www.regjeringen.no/>

Kvaal, C. (2018). *Kryssende musikkopplevelser. En undersøkelse av samspill i en interkulturell musikkpraksis*. (Ph.d.-avhandling i profesjonsrettet lærerutdanningsfag, Høgskolen Innlandet, Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk).

Elverum: Høgskolen i Innlandet.

Norsk kulturskoleråd (2016). *Mangfold og fordypning*. Rammeplan for kulturskolen

Hentet 10.04. 2018 fra

<http://www.kulturskoleradet.no/rammeplanseksjonen/rammeplanen#Organiseringopplæring>

NOU 2011: 14. (2011). *Bedre integrering – Mål, strategier, tiltak*. Hentet fra

<http://www.regjeringen.no/>

Rennestam, J. & Wästerfors, D. (2015). *Från stoff til studie. Om analysarbete i kvalitativ forskning*. Lund: Studentlitteratur.

Riessman, C.K. (2008). *Narrative methods for the human sciences*. Los Angeles: Sage. (s.1- 20).

Ruud, E. (2013). *Musikk og identitet*. (2.utg.) Oslo: Universitetsforlaget.

Schuff, H.(2016). *Supporting Identity Development in Cross-Cultural Children and Young People: Resources, Vulnerability, Creativity*. I *FLEKS- Scandinavian Journal of Intercultural Theory and Practice, Ambivalence*, (Vol.3, No.1/2016).

Skanding, M. (2016) *Kritikkens plass på paletten*. Hentet 29.10.2017 fra Ballade.no.

<http://www.ballade.no/sak/kritikkens-plass-pa-paletten/>

Skaalvik, E.M. & Skaalvik, S. (2015). *Motivasjon for læring, teori og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget.

Solomon, T. (2016) *The play of colors: Staging Multiculturalism in Norway*. Danish musicology online special edition, 2016.

Stavik-Karlsen, G. (2013). Provokasjon for å koble elevene på. I A.-L. Østern, G.

Stavik-Karlsen & E. Angelo (Red.), *Kunstpedagogikk og kunnskapsutvikling* (s. 234-260).

Oslo: Universitetsforlaget.

Steinholt, K. & Sommerro H. (2006) *Improvisasjon Kunsten å sette seg selv på spill*. Oslo:

N.W.DAMM & SØN AS.

Sætre, J.H. (2006). Barns musikkskaping - improvisasjon og komposisjon i grunnskolen.

Steinholt, K. & Sommerro H (Red.) *Improvisasjon Kunsten å sette seg selv på spill*

(s. 133-153). Oslo: N.W.DAMM & SØN AS.

Tetzchner, S. von. (2018, 20.02). *Identitet*. Hentet 27.10.18 fra

<https://snl.no/identitet>

The free Dictionary (2013). Hentet 28.10.18

[formidle](https://no.thefreedictionary.com/formidle)

Thornberg, R. & Frykedal, K.F. (2015). Grundad teori. I A.Fejes & R. Thornberg (red.)

Handbok i kvalitativ analys.(s.44-70). Stockholm: Liber

Utdanningsdirektoratet. (2018). *Læreplanen i musikk* (MUS1-01). Hentet 27.10.18.fra

<https://www.udir.no/kl06/MUS1-01>

Wertz, F. J., Charmaz, K., McMullen, L.M., Josselson, R., Anderson, R. & McSpadden, E.

(2011). *Five Ways of Doing Qualitative Analysis. Phenomenological Psychology, Grounded*

Theory, Discourse Analysis, Narrative Research, and Intuitive Inquiry. New York:

Guilford.

Aannestad, C. T. (2015) *Elevers motivasjon i et sangdidaktisk landskap*

(Masteroppgave NTNU, Trondheim). Aannestad: Trondheim. Hentet 27.10.18

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2375765/Aannestad%2c%20Christer>